"క్షమ"

దూరంనుంచే విన్పించింది చిరంజీవి ఏడుపు. చదువుతోన్న పేపరు వదలేసి గబగబా గదిలోంచి బయటికొచ్చాడు వెంకట్రావు. తండ్రిని చూసిన చిరంజీవి బావురుమంటూ కాళ్ళకి చుట్టుకుపోయాడు. దడదడలాడుతోన్న గుండెలతో కొడుకుని లేవదీస్తూ — "ఏమైందమ్మా? ఎందుకేడుస్తున్నావు? ఛ! అలా ఏడవ్వచ్చునా?" అంటూ వీపు నిమురుతూ బుజ్జగించాడు తండ్రి, చిరంజీవి చెప్పలేక చెప్పలేక వెక్కిళ్ళ మధ్య – "నన్ను .... కుంటి ... కుంటి .... అంటూ వెక్కిరిస్తున్నారు వాళ్ళంతా ...." అంటూ వీధిలో గోలగా ఆడుకుంటోన్న పిల్లలకేసి చూపించాడు. ఒక్క క్షణం వెంకట్రావు....మాట్లాడలేకపోయాడు.

"సీతని .. నా జట్టు వుండవద్దని .... వాళ్ళన్నయ్య తీసికెళ్ళిపోయాడు నాన్నా!" ఏడుస్తూనే అన్నాడు చిరంజీవి.

"బాబూ!" అంటూ వెంకట్రావు కొడుకుని గాఢంగా హత్తుకున్నాడు. చిరంజీవి కొంచెం తేరుకొని తండ్రి మొహంలోకి అమాయకంగా చూశాడు. తండ్రి దగ్గర ఏమంత చనువులేని చిరంజీవి కుంటి

వాడయ్యాకే అంత చేరువయ్యాడు. తండ్రి మొహంలోకి తదేకంగా చూస్తూ అడిగాడు — "నాన్నా ! నేను నిజంగా కుంటివాడి నేనా నాన్నా ?"

ఆ అమాయకత్వాన్ని భరించలేకపోయాడు వెంకట్రావు- "చిరంజీవీ !" అన్నాడు బాధగా. అతని కంఠం గాద్గదికమైంది. "నువ్వు .... కుంటివాడివి కాదు నాన్నా !"

"మరి నా కాలూ, చెయ్యీ వంకరగా ఇలా అయిపోయాయేం ?"

"లేదమ్మా ! ఫర్వాలేదు. మళ్ళా మామూలుగానే అయిపోతాయి."

"ఎప్పుడు నాన్నా ? నిజంగానా ?" చిరంజీవి ముఖం ఒక ఆశాజ్యోతే అయింది — "నేను గోపీ వాళ్ళలాగా .... బాగా పరిగెత్తలేకపోతున్నాను నాన్నా !" అంతలోనే ఆ మొహంనిండా నిరాశ అలుముకుంది.

"లేదమ్మా ! నిన్నింకా పెద్ద డాక్టరుగారికి చూపిసానుగా ? నీ కాలూ, చెయ్యీ పూర్తిగా బాగైపోతాయి. అప్పుడెందుకు పరిగెత్త లేవు ?" గోపీకన్నా బాగా పరిగెత్తుతావు."

"రామూ కన్నా.... ?"

"ఆఁ రామూకన్నా.... వేణూకన్నా...."

"ఛీ ! వేణూ అస్సలు పరిగెత్తడు నాన్నా !"

"పోనీ అందరికన్నా నువ్వే బాగా పరిగెత్తుతావు."

"మరి, నా కొత్తజోళ్ళు కూడా వేసుకుంటాను కదూ ?"

"ఎందుకు వేసుకోవు ? ఇంకా చాలా కొత్తరకాల జోళ్ళు కొంటాను. అవన్నీ తొడుక్కుంటావు "

"నేను సైకిల్ తొక్కలేనా నాన్నా ? సావిత్రి అంటోంది."

"ఉత్తది. అలాంటి మాటలు నువ్వు నమ్మనేవద్దు. నువ్వు సైకిల్ తొక్కుతావు. నీ బుల్లి కారు నువ్వు స్వయంగా నడుపుకుంటావు."

"కారెక్కడిది నాన్నా ? నాకు లేదుగా ?"

"కొనుక్కుంటావు నాన్నా ! పెద్దవాడివౌతావు. పెద్ద చదువు

చదువుకుంటావు. పెద్ద ఉద్యోగం వస్తుంది అప్పుడు చక్కటి బుల్లి కారు కొనుక్కుంటావు."

"నాకు పెద్దకారే కావాలి నాన్నా!"

"పోనీ అలాగే! పెద్దకారే కొనుక్కుంటావు."

చిరంజీవికి తృప్తి కలిగినట్టే కన్పించింది వెంకట్రావుకి. అయినా ఆ తృప్తిలో కొంత వెల్తి వుండిపోయింది.— "నాన్నా!" అన్నాడు మళ్ళా.

"ఏవిటమ్మా?" అంటూ ఆప్యాయంగా అడిగాడు వెంకట్రావు.

"అప్పుడు నాకు పెద్ద జొరం వచ్చింది కదూ?"

"వెధవ జ్వరం! అప్పుడే పోయిందిగా?"

"అప్పుడేకదూ నా కాలు ఇలా అయిపోయింది?"

"అవునమ్మా!"

"జొరం వస్తే కాళ్ళు, చేతులూ ఇలా వంకరగా అయిపోతాయా నాన్నా?"

"దానికికూడా—"అవునమ్మా!" అనలేకపోయాడు వెంకట్రావు.

"చెప్పవేం నాన్నా? నా కాలూ, చెయ్యీ ఎందుకిలా అయిపోయాయి?"

భరించరాని ఆవేదనతో కొడుకుని గట్టిగా గుండెలకు అదుముకున్నాడు వెంకట్రావు. వెచ్చటి కన్నీటిబొట్టు బుగ్గలమీదపడితే తెల్లబోతూ అడిగాడు చిరంజీవి— "ఏడుస్తున్నావేం నాన్నా?"

గబగబా కళ్ళు ఒత్తుకుని "లక్ష్మి" అంటూ వంటింటికేసి నడిచాడు వెంకట్రావు. లక్ష్మి ఎదురు వచ్చింది— "అదేం వాణ్ణెత్తుకున్నారు?" అంది.

"కాస్సేపు బాబుని నీ దగ్గర కూర్చోబెట్టుకో లక్ష్మి! బాగా ఎండ తగ్గాక బైటికి తీసికెళ్తాను."

"ఆడుకుంటానని వెళ్ళాడుగా? పిల్లలంతా వీధిలో ఆడుకుంటు

న్నారు కూడాను" అంటూ లక్ష్మి కొడుకుని అందుకుని దగ్గర నిలబెట్టుకుంది.

"ఏం ఆడుకుంటాడు లెద్దూ! వాళ్ళంతా ఏమేమో అంటారు" అన్నాడు వెంకట్రావు.

"అదేం చాదస్తం? వాళ్లేం అంటారు? ఏవిరా! వాళ్లేమన్నారు నిన్ను?"

వెంకట్రావు విసుక్కున్నాడు—"అదిగో. అవన్నీ వాణ్ణడక్కు. మళ్లా ఏడుస్తూ కూర్చుంటాడు. కాసేపు నీ దగ్గిర కూర్చోబెట్టుకో" అంటూ గబగబా గదిలోకివెళ్ళి కూర్చున్నాడు. పేపరు తీసుకున్నాడు. బొత్తిగా చదవలేక పోయాడు. మనస్సంతా వికలమైపోయింది. ఆరోగ్యంగా, అందంగా... వుండే రెండుకాళ్ళతో లేడికన్నా వేగంగా పరిగెత్తగలిగే చిరంజీవి కుంటివాడయ్యాడు.

భగవంతుడు వాణ్ణి చక్కటి అవయవాలుయిచ్చి ఏ లోటూ లేకుండానే పుట్టించాడు. కాని... కాని....వాడు అవిటివాడై పోయాడు.

"నేను జోళ్ళు వేసుకుంటానా నాన్నా?"

"గోపీకన్నా బాగా పరిగెత్తుతాను కదూ నాన్నా? .... నేను పెద్దవాణ్నయ్యాక సైకిల్ తొక్కలేనా నాన్నా?"

"ఇంత సహజమైన కోరికలు చిరంజీవి కెంత అసంభవమై పోయాయి!"

చిరంజీవి మాటలు వెంకట్రావు గుండెల్లో ప్రతిధ్వనిస్తోంటే వెంకట్రావు కళ్ళు రెండూ మూసుకుని వెనక్కి వాలిపోయాడు — ఏం చెప్తాడీ నాన్న?! ఏం చెప్పగలడు తను?

* * *

ఎన్నోసార్లు కళ్ళముందు కదలాడే గతం మరోసారి తిరుగాడింది. ఆరోజు షుమారు.... ఇరవై రోజులక్రిందట.... వెంకట్రావు అకారణంగా ఆఫీసరు కోపానికి గురై – హెచ్చరికలు చేయించుకుని–అభిమానంతో ఉడుకుతూ ఇంటిముఖం పట్టాడు. పది బారలు నడిచేసరికి—

"వెంకట్రావుగారూ!" అన్న పిలుపైతే వినబడిందేగానీ వెంక ట్రామయ్య ముందుకే నడిచాడు — "ఎంతమంది వెంకట్రావులు లేరు గనక ?" అనుకుంటూ—

"బాబూ! వెంకట్రావుగారూ! మిమ్మల్నేనండీ!" అంటూ ఆ పిలుపు వెంకట్రావునే వెన్నాడింది—విసురుగా పోతున్న వెంకట్రావు చిరాగ్గా వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. రాని నవ్వు తెచ్చుకుంటూ — "ఏమిటండీ మాష్టారూ ? నన్నుగానీ పిల్చారా ?" అన్నాడు.

"అవునుబాబూ! కాస్త ఖాళీ చూచుకుని మీ యింటికైనా రావాలను కున్నాను" అన్నారు మేష్టారు దగ్గరికివస్తూ.

"ఏమిటి మాష్టారూ ? నాతో ఏమైనా అవసరం వుందంటారా ?" వినయంగానే అడిగాడు వెంకట్రావు.

"అహఁ! మరేమీ అవసరం కాదుబాబూ! చిరంజీవి మాట చెప్పాలని...."

"చిరంజీవి మాటా ? .... అంటే మా చిరంజీవే కదండీ ?"

"వాడే బాబూ! కాస్త మీరుకూడా యింటి దగ్గర శ్రద్ధచేస్తూ వుండాలి."

"ఏమైంది మాష్టారూ ? వాడేమైనా చేశాడంటారా ?"

"అబ్బే! ఏమో చేశాడనికాదు. బొత్తిగా వంటబట్టి చదవటంలేదు. ఎంతసేపూ అల్లరీ—పక్క పిల్లలో పేచీలు—బెత్తానికీకూడా లొంగకుండా తయారౌతున్నాడు బాబూ! అప్పుడప్పుడు నన్నుకూడా ఆటలు పట్టిస్తోంటే అహఁ! నాకేమో చిన్నతనం అనికాదు. పిల్లవాడు బొత్తిగా ఆకతాయి వెధవౌతుంటే ...." మాష్టారి మాటలకి అడ్డు తగిలాడు వెంకట్రావు.... "సరే మాష్టారూ! నేను చూస్తాను...." అన్నాడు దృఢంగా.

"వాడి తల్లితోకూడా కాస్త శ్రద్ధ చెయ్యమని చెప్పుబాబూ!" "అలాగే" అనేసి ముందుకు నడిచాడు వెంకట్రావు.

కొడుకుమీద వెంకట్రావుకి చాలా కోపం వచ్చింది. మాష్టారు అంత గోల పెడుతూ చెప్పారంటే వాడు చాలా అల్లరి నేర్చాడన్న మాటే! లేకపోతే మాష్టారెందుకు లేని విషయాలు కల్పించి చెప్తారు?

* * *

ఇంటికి వస్తూనే అడిగాడు వెంకట్రావు. "లక్ష్మీ! చిరంజీవి ఇంట్లో ఉన్నాడా?"

"ఇలాంటి సమయంలో వాడు ఇంట్లో వుండటం కూడానా? ఏం వాడి కబురెందుకూ?" అంటూ వచ్చింది లక్ష్మి.

దార్లో కనబడి వాళ్ళ మాష్టారేం చెప్పారో తెల్సా! వీడు బొత్తిగా చదువు, సంధ్యలు లేకుండా వెధవలా తయారౌతున్నాడట. కొట్టినా జడియటం లేదట. పైగా మాష్టారికే పంగనామాలు...."

మధ్యలోనే అంది లక్ష్మి—"ఆ కబురు నేనుమాత్రం ఎన్నిసార్లు చెప్పలేదు మీకు? ఏడేళ్ళ వెధవ ఎంత చక్కగా చదువుకోవాలి? నామాట వింటాడా ఏమన్నానా? ఎంతైనా మగ పిల్లలకి తండ్రి భయం-ఆడపిల్లలకి తల్లి భయం ఉండాలి. అప్పుడే బాగుపడతారు వాళ్ళు. వాడేం చదువుతున్నాడో .... ఎలా చదువుతున్నాడో ఎన్నడైనా పట్టించుకున్న పాపాన పోయారూ?" అంది ఎత్తిపొడుపుగా.

"సరే! జరిగిందానికెందుకూ? వాణ్ణిలా పిలు...."

"తల్చుకున్నప్పుడే తాత పెళ్ళిలా వుంది. పోనీ కాస్సేపు ఆడుకోనివ్వండి."

"ఆటా లేదు గీటాలేదు. ముందు వాణ్ణి ఇలా పిలు...."

లక్ష్మి వీధి గుమ్మంకేసి నడిచింది _ గోలగోలగా ఆడుకొంటూన్న పిల్లలమధ్య కొడుకుని వెదుకుతూ నిలబడింది. వెంకట్రావు బట్టలు మార్చుకొని, కాళ్ళు కడుక్కొనివచ్చి కూర్చున్నాడు. తల్లి సైగతో పరిగెట్టుకుంటూ వచ్చిన చిరంజీవి పకపకా నవ్వుతూ—"అమ్మా! అమ్మా! నేను జోరుగా పరిగెడుతోంటే నన్ను పట్టుకోలేక. సీత బోర్లాపడిందే! భలె పడిందే!" అంటూ పగలబడి నవ్వాడు.

"ఒరేయ్! ఇలారా!" దాదాపు గర్జించాడు వెంకట్రావు — "వెధవ నవ్వు ఆపి నీ పలకా, బలపం, పుస్తకాలూ అవీ తెచ్చుకో." తెల్లబోయాడు చిరంజీవి.

"ఏంరా? అలా నుంచున్నావు? అర్థం కావటంలా? తమరు చాలా గొప్పగా చదువు వెలగబెడుతున్నారని మీ పంతులుగారు చెప్పార్లే. మీ పాండిత్యం జూచి సంతోషిద్దామని .... కదలవేం?" అంటూ హూంకరించాడు మళ్లా.

చిరంజీవి భయంగా చూశాడు తల్లి కేసి.

లక్ష్మి పుస్తకాల సంచీ తెచ్చి అందించింది. "ఫర్వాలేదులే చదువుకో" అని వంటింటికేసి వెళ్ళిపోయింది.

చిరంజీవి నిస్సహాయుడై సంచి ముందుకు వేసుకుని కూర్చున్నాడు. తండ్రి దగ్గర వాడి కెక్కువ చనువులేదు. పేచీ పెట్టడానికీ మారాం చెయ్యడానికీనూ. బిక్కమొహం వేసుక్కూచున్న కొడుకుని చూస్తోంటే వెంకట్రావుకి జాలి వెయ్యలేదు. పిల్లలు చాలా క్రమశిక్షణతో పెరగాలని అతని అభిప్రాయం. పెద్దల్నీ, మాష్టర్లనీ గౌరవించాలి. తెలివి తేటలతో చదువుకోవాలి. నియమం ప్రకారం ఆడుకోవాలి. అతిగాకూడా అల్లరి చేయాలి. మంచి మంచి అలవాట్లు నేర్చుకోవాలి—అలా పెరిగిన పిల్లలకు గొప్ప భవిష్యత్తు ఉంటుందని కూడా అతని నమ్మకం—కొడుకు అలాగే పెరుగుతున్నాడని యిన్నాళ్ళుగా నమ్ముతూ వచ్చాడు వెంకట్రావు — అదంతా అబద్ధం అనుకుంటే... నిజంగా మతి పోయినట్టే అయింది వెంకట్రావుకి.

"ఎందుకలా చూస్తావ్? గుణింతాలన్నీ రాయి" ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టే అన్నాడు. చిరాగ్గా ఏదో పుస్తకం తిరగేస్తూ కూర్చున్నాడు. పావుగంట గడిచిపోయింది. "రాశావా?" అంటూ పలక చూచిన వెంకట్రావు తెల్లబోయాడు. పలకంతా ఖాళీ!

"ఏం? ఎందుకు రాయలేదు?" అంటూ గద్దించాడు.

చిరంజీవి వణికిపోతూ అన్నాడు—"రావు నాన్నా!"

వెంకట్రావు తీక్షణంగా చూశాడు. కొంతవరకూ తనను అదుపులో పెట్టుకున్నాడు. "సరే! డిక్టేషన్ రాయి" అంటూ చాలా తేలికైన మాటలేవో పదివరకూ చెప్పాడు.

పలకమీద కెక్కినవే నాలుగు! అందులో మూడు తప్పులు! మళ్లా కొడుకు మొహంలోకి కోపంగా చూశాడు వెంకట్రావు. "సరే! లెక్కలేమైనా వచ్చునా?"

అడ్డంగా తల తిప్పాడు చిరంజీవి.

"ఊఁ పోనీ అంకెలయినా వచ్చునా? ఏదీ? వింటాను. ఇరవై వరకూ అప్పగించు" అన్నాడు.

బిగుసుకుపోతున్న కంఠం పెగిలించుకొని "ఒకటీ, రెండూ," ప్రారంభించిన చిరంజీవి ఏడుదగ్గర ఆగిపోయి ఏడుపుమొహం పెట్టాడు.

"ఇక రావా?"

"ఊఁహూఁ!" అన్నాడు భయంగానే.

"నిన్ను బళ్ళోవేసి సంవత్సరం దాటిపోయింది. ఇప్పటికి నీకు ఏపాటి చదువుకూడా అంటలేదు. ఇంతకాలం నువ్వేం చేసినట్లు?" నిలదీశాడు వెంకట్రావు. మీ పంతులుగారు సరిగ్గా చెప్పటంలేదా? ...అలా గొడ్డులా తల తాటించటం కాదు, నోరు తెరిచి మాట్లాడు. ఇంట్లో అమ్మ చెప్తోందికదూ? మరెందుకింత బండవెధవయ్యావు? చెప్పు సరిగ్గా చెప్పు. నీకు చదువుకోవాలని లేదు కదూ? లేదు కదూ?" అంటూ రెట్టించాడు.

"లేదు నాన్నా! భయం భయంగానే అన్నాడు చిరంజీవి.

"మరి—మరి —ఆడుకోవాలనుందికదూ? గంతులెయ్యాలని ఉంది కదూ? చెప్పవేం?"

"అవున్నాన్నా!"

వెంకట్రావుకి కోపం ఆగలేదు. చేతిలోవున్న ఇనుప కమ్మీల పలకతో చిరంజీవి నెత్తిమీద బలంకొద్దీ కొట్టాడు.

కెవ్వుమన్నాడు చిరంజీవి! పలక ముక్కలు జలజలా రాలిపడ్డాయి.

"వెంకట్రావు కోపం ఇనుమడించింది. "చదువు సంధ్యలు మానేసి అడుక్కుతింటావుకదూ? రౌడీ వెధవా? గంతులెయ్యాలని ఉందా? అంటూ ఛెళ్ళు ఛెళ్ళున చెంపలు వాయించాడు. కోపం తీరక జుట్టుపట్టుకుని వూపుతూ వీపుమీద చరుపులెట్టాడు. ఘొల్లుమంటూ ఏడుస్తోన్నవాణ్ణి చిట్టచివరకు కిక్కురుమనకుండా నోరు మూయించాడు.

"అదేవిఁటండీ? వాణ్ణి కొడుతున్నారా?" అంటూ పరిగెత్తుకువచ్చిన లక్ష్మికి సంగతేమీ తెలియలేదు — "దొడ్లో బామ్మగారితో మాట్లాడుతోంటే వాడు ఘొల్లుమన్నట్లు వినిపించింది" అంది కొడుకుకేసి చూస్తూ.

"ఇక చాల్లే చదువు. ఫోఁ! అంటూ అరిచాడు వెంకట్రావు. చిరంజీవి తల్లి ఒడిలో మొహం పెట్టుకుని కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చాడు.

• • •

అర్ధరాత్రి నిద్రలోంచి కెవ్వుమంటూ లేచాడు చిరంజీవి. "ఏవిట్రా? ఏమైంది?" అంటూ దగ్గిరికివెళ్ళి వాడి ఒంటిమీద చెయ్యివేసి ఉలిక్కిపడింది లక్ష్మి. అప్పటికప్పుడు థర్మామీటరు తీసి చూసింది నూటరెండు పైన. లక్ష్మి గుండెలు దడదడలాడాయి.

"అబ్బాయి ఒళ్ళు జ్వరంతో పేలిపోతోందండీ?" అంది భర్తనుద్దేశించి. వెంకట్రావు సమాధానం చెప్పలేదు.

మర్నాడు మాత్రం డాక్టర్ని తీసుకురాక తప్పలేదు. నాలుగు రోజులు తీవ్రంగా కాసింది జ్వరం. దాదాపు ఒళ్ళెరగని స్థితిలోనే పడి ఉన్నాడు చిరంజీవి. మందు గ్లాసు పట్టుకోబోయి వదిలేశాడు. "అమ్మా! ఈ చెయ్యి నొప్పెడుతోందమ్మా?" అన్నాడు దీనంగా చూస్తూ. లక్ష్మి పక్క సర్దుతానంటే లేవబోయి — "ఈ కాలు కూడా నొప్పెడుతోందమ్మా!" అన్నాడు బాధగా.

ఆ తెల్లవార్లూ లక్ష్మి చిరంజీవికి కాలూ, చెయ్యీ నిమురుతూనే కూర్చుంది. ఆ సంగతి వెంకట్రావుకి చెప్పింది. వెంకట్రావు డాక్టర్కి

చెప్పాడు. డాక్టర్ చిరంజీవికి ఎక్సరేలు తీశాడు. చివరికి తేల్చి చెప్పాడు. "అబ్బాయికి తలమీద ఏదో దెబ్బ తగిలింది. ఎడంవైపు నరాలు దెబ్బ తిన్నాయి. కుడి భాగానికి వాతం వస్తుంది. అందుకే కాలూ — చెయ్యీ"

"డాక్టర్!" అదిరిపడ్డాడు వెంకట్రావు. "దెబ్బ! దెబ్బ వాడికేం దెబ్బ తగుల్తుంది డాక్టర్?" అన్నాడు కంగారుగా.

"చిన్న పిల్లలకి ఎన్ని దెబ్బలు తగుల్తాయో ఎలా చెప్పగలం? కాని — పూర్ ఫెలో!" అంటూ సానుభూతి చూపించాడు డాక్టర్.

"అలా అనకండి డాక్టర్! వాడికి — మా అబ్బాయికి మీరు వైద్యం చేసి బాగుచెయ్యలేరా?" అన్నాడు ప్రాధేయ పూర్వకంగా.

"తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తాను" అంటూ ఏవేవో కొత్తమందులు రాసి యిచ్చాడు. డాక్టర్ రాసిచ్చిన కొత్త మందులెన్నీ వెంకట్రావు తెస్తూనే వున్నాడు. లక్ష్మి కొడుకుచేత తాగిస్తూనే ఉంది.

చిరంజీవి కాలూ చెయ్యీ మాత్రం అవిటిగానే వుండిపోయాయి. "అమ్మా! అమ్మా! నా చెయ్యి ఎందుకే ఇలా అయింది?" అంటూ గోల పెట్టాడు చిరంజీవి. వెంకట్రావు మతిపోయినవాడిలా జుట్టు పీక్కున్నాడు. కొడుక్కి జ్వరం వచ్చిన దగ్గర్నుంచీ వెంకట్రావుకి అనుమానంగానే వుంది – దెబ్బల భయంతోనే వాడు జ్వరపడ్డాడని – అయినా తనను తను వంచించుకుంటూ తిరిగాడు – వాడు ఎప్పటిలా ఆరోగ్యంగా లేచి తిరుగుతాడని. కాని – వాడు అవిటివాడయ్యాడు. అందుకు కారణం తనే అయ్యాడు. భగవంతుడా! ఇంతకన్నా ఘోరం వుంటుందా?

కొడుకు పరిసరాలలోనైనా మసలకుండా తప్పించుకు తిరుగుతూన్న వెంకట్రావు — ఇక తనను తను సముదాయించుకోలేక కొడుకు మంచందగ్గిరికి వెళ్లాడు. చిరంజీవి మీదికి వొంగి ఒణుకుతోన్న పెదవులతో వాడి నుదుటిమీద నెమ్మదిగా ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

మెలకువ వచ్చిన చిరంజీవి తండ్రిని చూస్తూ భయంతో బిగుసుకుపోయాడు. వెంకట్రావు చిరంజీవి చేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని మృదువుగా నిమరసాగాడు— "నొప్పిగా ఉందా నాన్నా?"

భయంతో మాట్లాడలేకపోయాడు చిరంజీవి.

"మాట్లాడమ్మా! నిన్నెప్పుడూ కొట్టను. అ సమానూ ఎతుకొని ఆడిసాను. షికారుకి తీసికెళాను. నిజంనాన్నా! నిజంగా నిన్నేమీ అనను. అంటూ కన్నీళ్ళతో కొడుకుని గుండెలకు హత్తుకున్నాడు .... కొడుకుకి తనమీద పూర్తిగా నమ్మకం కలిగేటట్లే తన ప్రవర్తన మార్చుకున్నాడు. చిరంజీవి తండ్రిని రోజుకి రెండుమూడు సార్లయినా అడుగుతూనే వుంటాడు—"నా కాలూ చెయ్యీ ఎందుకిలా అయిపోయాయి నాన్నా?"

కారణం తెలిస్తే ఏమైపోతాడు చిరంజీవి? లక్ష్మికి కూడా తెలియకుండా దాచుకున్నాడు ఎన్నాళ్ళీ గుండెలో బరువు? ఎన్నాళ్ళీ మనస్సులో బాధ? ఎన్నాళ్ళిలా దాచుకోగలడు? ఊఁహూ! తనవల్ల కాదు.

* * *

వెంకట్రావు వులిక్కిపడ్డవాడిలా లేచాడు. బాగా చీకటి పడిపోయింది. లక్ష్మి! అంటూ గదిలోంచి బైటికివచ్చాడు. "బాబు ఏం చేస్తున్నాడు లక్ష్మి?" అన్నాడు. తల దువ్వుకొంటూ వచ్చింది లక్ష్మి—"నిద్రపోతున్నాడు "అదేం మీరలా వున్నారు? ఒంట్లో బాగాలేదా?" అంది తేరిపార చూస్తూ.

"నువ్విలా రా లక్ష్మి!"

లక్ష్మి దగ్గిరికి వచ్చింది.

"బాబు మళ్ళా ఏమైనా అన్నాడా?"

"ఊఁహూ! రెండు బిస్కట్లు పెడితే తిని నిద్రపోయాడు. దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు వెంకట్రావు — "వాణ్ణి కుంటివాడని వీధిలో పిల్లలు వెక్కిరించారట. ఏడుస్తూ వచ్చేశాడు...."

లక్ష్మి విచారంగా అంది — "ఇలా జరుగుతుందని ఎన్నడూ అనుకోలేదు. భగవంతుడికి జాలి లేకపోయింది. పసివాడి మీద పగ పట్టాడు."

"లక్ష్మి!" దీనంగా చూశాడు వెంకట్రావు. భర్త మొహంలో అలాంటి దైన్యాన్ని యెన్నడూ చూడలేదు. లక్ష్మి—"ఎవరి ప్రమేయమూ

లేకుండా చిరంజీవిని భగవంతుడే అవిటివాణ్ణి చేస్తే మనం బాధపడాల్సిన అవసరమే లేదు లక్ష్మీ! కాని — భగవంతుడా ఘోరం చెయ్యలేదు లక్ష్మీ!"

"ఏమిటండీ మీ రంటున్నది?" ఆశ్చర్యంగా అంది లక్ష్మి.

"నేను చేశాను. నిజం లక్ష్మీ, చిరంజీవిని నేనే కుంటివాణ్ణిచేశాను. ఆరోజు... నీకు గుర్తుందా? వాడికి చదువు చెప్పాలని కూర్చున్నరోజు.... కోపం ఆపుకోలేక పలకపెట్టె నెత్తిమీద నాలుగైదు కొట్టాను.... కెవ్వుమన్నాడు— నా దెబ్బల భయానికే జ్వరం తెచ్చుకున్నాడు. నేను కొట్టిన దెబ్బలకే తలలో నరాలు దెబ్బతిన్నాయి అవిటివాడయ్యాడు. "నాన్నా కాలూ చెయ్యీ ఎందుకిలా అయిపోయాయి నాన్నా?" అని వాడడుగుతొంటే నే నేం చెప్పను? వాడికెన్ని ఆశలున్నాయి లక్ష్మీ? "అవేవీ తీరేవికావని వాడికెలా చెప్పను లక్ష్మీ?" వెంకట్రావు దాదాపు యేడుస్తూనే లక్ష్మిచేతులు పట్టుకున్నాడు—"నన్ను క్షమించానను లక్ష్మీ! భగవంతుడు క్షమించడు నువ్వయినా క్షమించు లక్ష్మీ!"

లక్ష్మి ఎంతోసేపు మాట్లాడలేకపోయింది. చివరికి నిర్లిప్తంగా చూస్తూ అంది – "పసిబిడ్డ భవిష్యత్తు అంధకారమయంచేసిన మిమ్మల్ని క్షమించడానికి నే నెవర్ని? భగవంతు డెవరు?"

"లక్ష్మీ!" అయోమయంగా చూశాడు వెంకట్రావు.

"క్షమతోనే మీ పాపపంకాన్ని కడుక్కోవాలనీ చూస్తే.... అటువంటి క్షమ చిరంజీవినుంచే లభించాలి మీకు. మిమ్మల్ని క్షమించే శక్తి వాడికే వుంది."

"కాని ... కాని.... చిరంజీవి క్షమ నాకు లభిస్తుందా లక్ష్మీ?" అన్నాడు వెంకట్రావు దీనాతి దీనంగా చూస్తూ. "వాడు నన్ను క్షమిస్తాడా?"

(రేడియో నుంచి)